

E-Mail Bericht

Van: "[redacted], [redacted] (UITVOERINGSBELEID)" namens [redacted], [redacted]
[redacted] (UITVOERINGSBELEID) [redacted]@minfin.nl

Aan: [redacted] (IRF/VJFA) [redacted]@minfin.nl;
[redacted] (DB/MGT) [redacted]@minfin.nl; [redacted]
[redacted] [redacted]@minfin.nl; [redacted]
[redacted] (FISCALITEIT) [redacted]@minfin.nl; [redacted], [redacted]
[redacted] (UITVOERINGSBELEID) [redacted]@minfin.nl; [redacted], [redacted]
[redacted] (FISCALITEIT) [redacted]@minfin.nl; [redacted] (BEDRIJF)
[redacted]@minfin.nl; [redacted] (FEZ) [redacted]@minfin.nl; [redacted]
[redacted] (FEZ) [redacted]@minfin.nl

CC: [redacted] (UITVOERINGSBELEID) [redacted]@minfin.nl;
[redacted] (UITVOERINGSBELEID) [redacted]@minfin.nl;
[redacted], [redacted] (UITVOERINGSBELEID) [redacted]@minfin.nl

Verzonden: 25/09/2013 17:53:59
Ontvangen: 25/09/2013 17:54:00
Onderwerp: MC Fraude 1 oktober 2013 verzoek om reactie voor vrijdag 27-9-2013 09:30
uur
Urgentie: (normal)

Bijlagen: mcf.pdf - Adobe Acrobat.pdf; DOC1.pdf; mcf 2.pdf; mcf 3.pdf

Beste collega,

Hierbij de agenda en bijbehorende stukken voor de MC Fraude van 1 oktober. Graag jullie reactie voor vrijdag 27-9-2013 09:30 uur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Ministerie van Financiën
Directoraat-generaal Belastingdienst
Cluster Uitvoeringsbeleid
Team Fraudebestrijding
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag | Kamer [redacted]
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

F (070) [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@minfin.nl
www.rijksoverheid.nl

Deze agenda is vertrouwelijk en mag niet verder verspreid worden.

Secretariaat Ministerraad
Ministerie van Algemene Zaken

MINISTERIËLE COMMISSIE AANPAK FRAUDE

Kenmerk : 3127111

AGENDA

Vergadering te houden op 1 oktober 2013
in de Trêveszaal van het ministerie van Algemene Zaken,
aan te vangen 's morgens om 11.30 uur tot 12.15 uur

1.	Mededelingen	
2.	Business cases intensivering toezicht UWV, SVB en Inspectie SZW (Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 24 september 2013 nr. 129190)	x
3.	Brief fraude aanpak, handhaving en naleving (Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 24 september 2013 nr. 131044)	x
4.	Actieplan Aanpak Fraude/ brief aan Tweede Kamer	0
5.	Terugkoppeling bijeenkomst burgerinitiatief Amsterdam (Mondelinge toelichting minister van Veiligheid en Justitie)	=

Naschrift

Wilt u uiterlijk vrijdag 27 september 2013 vóór 12.00 uur de naam (en indien van toepassing: het voertuigkenteken) doorgeven van de of de plaatsvervanger die de minister dan wel de staatssecretaris zal vergezellen?
NB: deze informatie ook dan doorgeven indien dit de vaste persoon betreft!

Aanmeldingen graag bij: @minaz.nl en @minaz.nl.

x stukken zijn rondgezonden
o stukken worden rondgezonden
= geen stukken

Handtekening bewindspersoon

Minister van Veiligheid en Justitie

Rijksoverheid

Aanbiedingsformulier

voor MCF

Aanbieding

Van 1 *

Minister van Veiligheid en Justitie

Type voorstel *

Notitie

Korte titel *

Titel en inhoud

Actieplan Aanpak Fraude/ brief aan Tweede Kamer

Inhoud en doelstelling van het voorstel *

Voorliggend stuk geeft de hoofdingrediënten voor brief aan de Tweede Kamer, die voor het Kerstreces zal worden verstuurd. Voorstel is om dit de volgende elementen te laten bevatten:

- Gemeenschappelijke doelen en uitgangspunten anti-fraudeaanpak;
- Overzichten hoofdlijnen anti-fraude-aanpak eigen beleidsdomein vakdepartementen;
- Domeinoverstijgende thema's.

Verzoek aan de MC is om:

- (1) in te stemmen met de voorgelegde opzet;
- (2) in te stemmen met de lijst domeinoverstijgende thema's, inclusief primair verantwoordelijken en mede-betrokkenen.

Eerste versie van de brief wordt geagendeerd voor de MC van 12 november; finale besluitvorming in de MC van 17 december (als toegezegd door minister-president in MC 3 september).

Voorgesteld besluit *

Het voorstel te aanvaarden.

Behandeltraject

Datum aanbieding *

19-sep-2013

Kenmerk *

431759

Hamerstuk *

☐ Ja ☒ Nee

Voorgaande behandeling *

☐ Ja ☒ Nee

Gevolgen rijksbegroting *

☐ Ja ☒ Nee

Gevolgen voor regeldruk *

☐ Ja ☒ Nee

Overeenstemming met V&J inzake wetgevingstoets en effectenanalyse *

☐ Ja ☐ Nee, met bijlage ☐ Nee, zonder bijlage ☒ N.v.t.

Aan EU Notificatie voldaan *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving*

☐ Ja ☒ Nee

Interdepartementale afstemming

Overeenstemming BZK inzake
beoordelingskader financiële/
bestuurlijke consequenties
decentrale overheden en/of Caribisch
Nederland *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Overeenstemming Aruba, Curaçao en
Sint Maarten *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Ambtelijk afgestemd *

☒ Ja ☐ Nee in DG-overleg rijksbrede fraudebestrijding

Overeenstemming bereikt op
ambtelijk niveau *

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

Overeenstemming bereikt met

☒ AZ ☒ BZK ☒ EZ ☐ I&M ☒ SZW ☒ VWS ☒ W&R
☐ BZ ☐ Def ☒ Fin ☒ OCW ☒ V&J ☐ BH&OS

Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *		
Afdeling *	Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsb	Directie Veiligheid en Bestuur
Telefoonnummer *		
E-mailadres *	@minvenj.nl	@minvenj.nl

Actieprogramma Aanpak Fraude/ brief aan Tweede Kamer

1. Planning en stand van zaken

Conform besluitvorming in de MC van 3 september jl wordt momenteel gewerkt aan een brief aan de Tweede Kamer betreffende het rijksbrede 'actieprogramma aanpak fraude'. De eerste versie van deze brief wordt geagendeerd voor de MC van 12 november, finale besluitvorming kan dan plaatsvinden in de MC van 17 december, zodat de brief vóór het Kerstreces naar de TK kan gaan.

De afgesproken *risicoanalyses* per departement zijn inmiddels afgerond (NB: nog te ontvangen aanvullende inzichten zullen uiteraard worden meegenomen). Op basis daarvan wordt thans per beleidsdomein scherp in beeld gebracht welke recente maatregelen daartegen reeds zijn getroffen dan wel nog zullen worden genomen door de primair verantwoordelijke bewindspersonen.

Ook is geïdentificeerd welke *domeinoverstijgende thema's* geadresseerd moeten worden om te komen tot een meer fundamentele verbetering van de fraude-aanpak. In het DGO van 19/9 jl. zijn heldere afspraken gemaakt over de uitwerking van deze thema's (wat, door wie en wanneer is het klaar).

Ook de uitkomsten van het 'ambtswoningoverleg' bij de burgemeester van Amsterdam over de fraude-aanpak worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de maatregelen.

2. Inhoud brief Tweede Kamer

De brief aan de Tweede kamer zal de volgende 3 hoofdlijnen bevatten:

1. Gemeenschappelijke doelen en uitgangspunten anti- fraude aanpak
2. Voornaamste recent getroffen en nog te nemen antifraudemaatregelen per beleidsdomein cq bewindspersoon, in elk geval op de volgende onderwerpen, inclusief concrete acties en maatregelen:
 - Sociale voorzieningen (SZW)
 - Toeslagen (huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag) en fiscaliteit (FIN)
 - Studiefinanciering (OCW)
 - Zorgfraude (VWS)
 - Persoonsgebonden budgetten (VWS)
 - Subsidies en regelingen (EZ)

NB: de brief zal slechts de voornaamste maatregelen en ontwikkelingen per domein weergeven, om een zo compleet mogelijk beeld van te schetsen van wat er rijksbreed tegen fraude wordt gedaan. Uitputtende weergaven van de sectorale aanpakken worden door de departementen zelf (maar wel via de MC) naar de TK gecommuniceerd.
3. Domeinoverstijgende thema's, inclusief concrete acties en maatregelen. Hier gaat het om maatregelen die gezamenlijk moeten worden opgepakt om fraudemogelijkheden weg te nemen of om fenomenen die in gezamenlijkheid moeten worden bestreden. De thema's zijn de volgende:

DOMEINOVERSTIJGENDE THEMA'S

A. FRAUDEBESTENDIGE REGELGEVING

- Fraudebestendigheidstoets nieuwe wet- en regelgeving

Ontwikkeling van een fraudetoets voor wet- en regelgeving, in eerste instantie op het VWS-domein. In samenhang daarmee doorontwikkeling en aanscherping van het Integraal AfwegingsKader (IAK) voor wet- en regelgeving.

- Primair verantwoordelijk: VenJ
- Betrokken: VenJ, VWS, uiteindelijk alle departementen

- Periodieke fouten- en misbruikrapportage

Uitwerken van een werkproces waarbij er over elke substantiële geldstroom van overheid naar burger en bedrijfsleven periodiek een 'fouten- en misbruikrapportage' wordt opgesteld door het voor de geldstroom verantwoordelijke departement en betrokken operationele diensten.

- Primair verantwoordelijk: VenJ
- Betrokken: Alle departementen

B. RANDVOORWAARDEN VOOR VERBETERDE FRAUDE-AANPAK

- Kwaliteit gegevens in de basisregistraties

Verhoging van de kwaliteit van de basisregistraties, om fraudemogelijkheden te beperken en aan te kunnen pakken.

- Primair verantwoordelijk: BZK
- Betrokken: Alle departementen/basisregistraties

- Gegevensuitwisseling (creëren wettelijke basis en wegnemen knelpunten)

Inventarisatie reeds lopende initiatieven ter verbetering van gegevensuitwisseling, resterende knelpunten en verdere verbeterpunten

- Primair verantwoordelijk: SZW doet eerste aanzet
- Betrokken: alle betrokken departementen, Openbaar Ministerie

- Verschoningsrecht

Verkenning van richtingen om de problematiek die de reikwijdte van het verschoningsrecht voor de fraudebestrijding veroorzaakt, op te lossen of te reduceren. De momenteel lopende herijking van het medisch beroepsgeheim kan hierin worden meegenomen.

- Primair verantwoordelijk: VenJ
- Betrokken: BZK, VWS, Openbaar Ministerie

C. AANPAK FRAUDEFENOMENEN

- Gefingeerde dienstbetrekkingen

Opwerpen van barrières en verscherpte risicodetectie om het misbruik van rechtspersonen om gefingeerde dienstbetrekkingen te creëren tegen te gaan.

- Primair verantwoordelijk: Financiën
- Betrokken: VenJ, Openbaar Ministerie, EZ, OCW, SZW, BZK

- Identiteitsfraude

Preventie, detectie en repressie van identiteitsfraude, primair gericht op de aanpak van fraude die de overheid direct geld kost.

- Primair verantwoordelijk: BZK
- Betrokken: alle departementen, Openbaar Ministerie

- Faillissementsfraude

Pakket aan maatregelen voor het tegengaan van faillissementsfraude, waaronder een wetgevingsprogramma en concrete pilots.

- Primair verantwoordelijk: VenJ (voor inrichting pilot: Openbaar Ministerie)
- Betrokken: Openbaar Ministerie, Fin, EZ, BZK en SZW

D. AANPAK FRAUDEURS

- Subjectgerichte aanpak

Verkenning en ontwikkeling van een subjectgerichte aanpak voor verschillende dadergroepen fraudeurs, ter versterking van een fenomeengerichte aanpak.

- Primair verantwoordelijk: Openbaar Ministerie
- Betrokken: VenJ, Financiën, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, FIOD, politie, EZ

- **Integrale afpakteams**

Uitbreiding van het Integraal Afpakteam Brabant naar de rest van het land. De Afpakteams houden zich bezig met op alle mogelijk manieren het vermogen van criminelen die zich bezighouden met georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, op te sporen en af te pakken.

- Primair verantwoordelijk: VenJ
- Betrokken: Financiën, Belastingdienst, FIOD, Openbaar Ministerie, politie

- **Afpakken/terugvorderen in het buitenland**

Extra maatregelen om met meer kracht terug te vorderen cq af te pakken op wanbetalers in het buitenland

- Primair verantwoordelijk: OCW
- Betrokken: SZW, FIN, Belastingdienst, OCW, VenJ, Openbaar Ministerie

Handtekening bewindspersoon

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rijksoverheid

voor MCF

Aanbieding

Van 1 *

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Van 2

Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Type voorstel *

Brief aan de Tweede Kamer

Titel en inhoud

Korte titel *

Business cases intensivering toezicht UWV, SVB en Inspectie SZW

Inhoud en doelstelling van het voorstel *

In het Regeerakkoord 2012 heeft het kabinet UWV en SVB de mogelijkheid heeft geboden een plan te ontwikkelen om door versterking van het toezicht te besparen op de uitkeringen, de zogenoemde business cases. Op verzoek van de TK is ook gezien of bij de Inspectie SZW tevens een positieve business case mogelijk is. Uitgangspunt is dat de besparingen op wegen tegen de kosten van extra in te zetten capaciteit. Beide organisaties hebben voorstellen ingediend voor intensivering van de handhaving. Zo zal UWV onder meer inzetten op het gericht en in een vroeg stadium voeren van handhavingsgesprekken met klanten met een verhoogd risico en uitbreiden van de capaciteit om signalen op te volgen, en zal SVB de vermogensonderzoeken in het buitenland intensiveren. Bij de Inspectie SZW is geen zelfstandige business case mogelijk op basis van extra boeteopbrengsten. Wel zal een pilot worden uitgevoerd waarbij lastenbesparingen worden meegenomen. Ook wordt de samenwerking met UWV en SVB versterkt. De voorstellen, die ingaan per 2014 en een beoogde duur hebben van 4 jaar, leiden tot een gezamenlijke uitbreiding van de capaciteit van ruim 260 fte en beogen in totaal €189 miljoen netto opbrengsten te genereren.

Voorgesteld besluit *

Het voorstel te aanvaarden.

Behandeltraject

Datum aanbieding *

04-okt-2013

Kenmerk *

2013-0000129190

Hamerstuk *

☐ Ja ☒ Nee

Voorgaande behandeling *

☐ Ja ☒ Nee

Gevolgen en juridisch kader

Gevolgen rijksbegroting *

☐ Ja ☒ Nee

Gevolgen voor regeldruk *

☐ Ja ☒ Nee

Overeenstemming met V&J inzake wetgevingstoets en effectenanalyse *

☐ Ja ☐ Nee, met bijlage ☐ Nee, zonder bijlage ☒ N.v.t.

Aan EU Notificatie voldaan *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving *

☐ Ja ☒ Nee

Interdepartementale afstemming

Overeenstemming BZK inzake
beoordelingskader financiële/
bestuurlijke consequenties
decentrale overheden en/of Caribisch
Nederland *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Overeenstemming Aruba, Curaçao en
Sint Maarten *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Ambtelijk afgestemd *

☒ Ja ☐ Nee in DG-overleg rijksbrede fraudebestrijding

Overeenstemming bereikt op
ambtelijk niveau *

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

Overeenstemming bereikt met

☒ AZ ☒ BZK ☐ EZ ☐ I&M ☒ SZW ☒ VWS ☒ W&R
☐ BZ ☐ Def ☒ Fin ☒ OCW ☒ V&J ☐ BH&OS

Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

Naam *

Contactpersoon 1

Contactpersoon 2

Afdeling *

UBN/SZ

UBN/SZ

Telefoonnummer *

E-mailadres *

minszw.nl

minszw.nl

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070
F 070
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

T 070
@minszw.nl

Onze referentie
2013-0000132604

Bijlagen

Bijlage 1: maatregelen UWV,
SVB en Inspectie SZW

Datum

Betreft Intensivering toezicht in het sociale zekerheidsdomein

Zoals u per brief van 4 juli 2013 is toegezegd, informeren wij u hierbij over de voorstellen voor de intensivering van het toezicht door UWV en SVB en geven u inzicht in de mogelijkheden hiertoe bij de Inspectie SZW.¹ Het gaat hierbij om zogenaamde business cases voor UWV en SVB en de Inspectie SZW. In deze brief melden wij u welke maatregelen UWV, SVB en de Inspectie SZW zullen nemen en zullen deze nader voor u beschrijven.

De term business case verwijst naar het Regeerakkoord 2012, waarin het kabinet UWV en SVB de mogelijkheid heeft geboden een plan te ontwikkelen om door versterking van het toezicht te besparen op de uitkeringen. Uitgangspunt is dat de besparingen opwegen tegen de kosten van extra in te zetten capaciteit.

Als uitkeringsgerechtigden zich niet aan de regels houden, betalen anderen daarvoor de rekening en ondermijnt dat het rechtvaardigheidsgevoel van burgers en bedrijven die zich wel aan die regels houden. Dit misbruik tast de geloofwaardigheid, houdbaarheid en het draagvlak van onze wet- en regelgeving aan. We moeten ons daarom maximaal inspannen om misbruik en fraude te voorkomen. Dat doen we op twee manieren: door preventie en door strikte handhaving, gekoppeld aan terugvordering en per 1 januari 2013 fors verhoogde sancties². Fraude mag niet lonen.

De meeste burgers houden zich aan de regels. Zij zullen de regels niet overtreden als ze duidelijk zijn en als we er goed over voorlichten. Er zijn ook burgers die de regels doelbewust overtreden. We kunnen deze burgers steeds beter opsporen en aanpakken. We hebben meer mogelijkheden bestanden aan elkaar te koppelen en werken intensief samen met partijen binnen en buiten het sociale zekerheidsdomein.

UWV en SVB zetten zich nu al binnen de bestaande mogelijkheden maximaal in om toe te zien op het juiste gebruik van sociale voorzieningen. Maar ik ben van mening dat we meer kunnen en moeten doen om misbruik te bestrijden en daarmee de uitkeringslasten terug te dringen.

Het verheugt ons daarom ook dat beide organisaties concrete maatregelen hebben uitgewerkt die daaraan bijdragen. Zo zal UWV onder meer inzetten op het gericht en in een vroeg stadium voeren van handhavingsgesprekken met klanten

¹ TK 2012-2013, 17050, nr. 426 en nr. 436

² Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Fraudewet)

met een verhoogd risico en uitbreiden van de capaciteit om signalen op te volgen, en zal SVB de vermogensonderzoeken in het buitenland intensiveren. Het volledige pakket aan maatregelen wordt in de bijlage per organisatie nog nader toegelicht.

Datum

Bij de Inspectie SZW is het niet mogelijk gebleken om een zelfstandig voorstel te ontwikkelen waarbij de extra kosten van toezicht worden opgebracht uit de daaruit voortvloeiende boeteopbrengsten. Door middel van een pilot, gericht op de aanpak van grootschalige georganiseerde uitkeringsfraude, wordt nog onderzocht of dit wel mogelijk is als besparingen op uitkeringen worden meegewogen. Ook wordt in het kader van de beoogde maatregelen de samenwerking van de Inspectie SZW met UWV en SVB verder versterkt.

Onze referentie
2013-0000132604

De genoemde maatregelen treden vanaf 2014 in werking en zullen de komende jaren op effecten worden gemonitord. De financiële gevolgen worden verwerkt in de voorjaarsnota 2014 (de 1^e suppletoire begrotingswet).

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

Jetta Klijnsma

Bijlage 1 bij 2013-129190, brief aan de TK over de intensivering toezicht in het sociale zekerheidsdomein.

Maatregelen intensivering toezicht UWV, SVB en Inspectie SZW

Inleiding

Zowel UWV als SVB hebben permanente aandacht voor handhaving. Naast preventieve maatregelen is het beleid erop gericht gepleegde fraude te onderkennen, corrigeren en sanctioneren. Vanuit hun specifieke takenpakket en doelgroepen leggen UWV en SVB binnen hun handhaving verschillende accenten.

Zo werkt UWV vanuit de inlichtingenplicht en de inspanningsplicht die een burger tegenover UWV heeft. Hij of zij moet tijdig melding doen van alle omstandigheden die relevant zijn voor recht, hoogte of duur van de uitkering (de inlichtingenplicht). Een uitkeringsgerechtigde mag daarnaast bij ziekte het herstel niet belemmeren en dient bij werkloosheid al het nodige te doen om nieuw werk te vinden (de inspanningsplicht). Om burgers hierbij te ondersteunen zet UWV in op duidelijke voorlichting. Schiet de burger tekort bij één van beide verplichtingen, dan kan UWV een boete opleggen of de uitkering tijdelijk of blijvend korten.

SVB richt zich op de goede bekendheid van haar cliënten met hun plichten en het zorgvuldig controleren en verifiëren van gegevens bij de toekenning van uitkeringen. Door middel van risicoanalyse en gegevensuitwisseling met andere instanties in Nederland en in het buitenland vindt gerichte detectie plaats. Sanctionering leidt tot terug- en invordering van teveel betaalde uitkeringen en oplegging en incasso van administratieve sancties.

In het regeerakkoord heeft het kabinet de mogelijkheid opgenomen om door versterking van het toezicht van UWV en SVB te besparen op uitkeringen. Dit doen UWV en SVB door meer inzet op preventief toezicht, controle, opsporing en afdoening. De voorstellen die de organisaties hiervoor hebben ingediend, worden in het vervolg toegelicht. Naar aanleiding van een verzoek van uw Kamer worden voorstellen bij de Inspectie SZW hierin meegenomen.

Maatregelen ter versterking toezicht UWV

1. Uitbreiding van controles, verwerken van extra signalen

De maatschappelijke tolerantie voor misbruik en fraude is de afgelopen jaren sterk teruggelopen. Als gevolg van de verhoogde aandacht die UWV sinds 2012 aan handhaving geeft, neemt het aantal interne en externe meldingen over mogelijk misbruik aan UWV al enige tijd flink toe. Ook het intensiveren en verbeteren van samenwerkingsverbanden met partijen als de Belastingdienst, gemeenten en politie heeft geleid tot meer signalen over mogelijke regelovertreding en/of niet nakomen van verplichtingen. In 2013 heeft UWV tijdelijk extra middelen ontvangen om extra signalen te verwerken en op te volgen. Een structurele vergroting van de capaciteit vormt het sluitstuk op de integrale aanpak van fraude en handhaving. Met de voorgenomen capaciteitsuitbreiding zal UWV haar aanpak de komende jaren voortzetten en de grotere aantallen signalen adequaat verwerken. Het UWV zal hiervoor de komende vier jaar 92 fte extra inzetten. De kosten gedurende deze periode bedragen circa € 29 miljoen en de verwachte opbrengsten € 48 miljoen tot en met 2020. Het UWV zal gedurende deze periode de opbrengsten monitoren. Indien blijkt dat de instroom van signalen blijft toenemen zal mogelijk een aanvullend voorstel worden geformuleerd.

2. Handhaving WW gedurende de eerste drie maanden werkloosheid

Het belangrijkste onderdeel van het voorstel van UWV betreft een op preventie gerichte uitbreiding van de handhaving in de eerste drie maanden werkloosheid. Op dit moment vindt gedurende die eerste drie maanden uitsluitend digitale dienstverlening plaats. Werkzoekenden gebruiken in deze periode de werkmap om hun sollicitatieactiviteiten vast te leggen en worden ondersteund via de werkmap en werk.nl. Met klantgroepen die een verhoogd risico op het niet (voldoende) naleven van de plichten kennen gaat UWV specifiek op handhaving gerichte gesprekken voeren. Het in dit gesprek toelichten en benadrukken van de rechten, maar vooral ook de plichten van WW-gerechtigden heeft een positief effect. Uit een pilot van UWV is gebleken dat als gevolg van de gesprekken een gemiddeld snellere uitstroom uit de uitkering optreedt. Deze benadering leidt daarmee tot een daling van de uitkeringslasten. UWV gaat – in beginsel – voor de duur van vier

jaar (afhankelijk van de uitkomsten van de monitor) de in de pilot gehanteerde aanpak op bredere schaal invoeren. Aan de hand van controlegroepen wordt onderzocht in hoeverre met extra preventieve handhaving ook daadwerkelijk grotere uitstroomeffecten bereikt worden. Hiertoe zal UWV vanaf 2014 160 fte per jaar extra inzetten. Tegenover circa € 61 miljoen aan kosten die hiermee gemoeid zijn van 2014 tot en met 2017 staan verwachte besparingen op de uitkeringslasten van circa € 220 miljoen. De realisatie van deze effecten zal door middel van een monitor gevolgd worden.

3. Uitbreiding van samenwerking in de keten en gebruikmaken van gegevensuitwisseling

Uit onderzoek binnen UWV blijkt een toename van het fraudefenomeen schijnconstructies. Hierbij worden op papier dienstverbanden aangegaan zonder dat daar een tegenprestatie in de vorm van arbeid tegenover staat: het zgn. gefingeerd dienstverband. Een dergelijk dienstverband kan op enig moment worden verzilverd in de vorm van een uitkering, maar kan ook dienen voor het verkrijgen van leningen of als garantstelling bij een gezinshereniging en tal van andere doeleinden. Werkgever en (pseudo)werknemer spannen samen in een lucratieve vorm van fraude die leidt tot onacceptabele maatschappelijke uitkomsten op het vlak van de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid, belastingen en immigratie. In dit onderdeel van het voorstel worden uitkeringsontvangers aangepakt die via gefingeerde dienstverbanden ten onrechte een uitkering of een te hoge uitkering ontvangen. In nauwe samenwerking met ketenpartijen Belastingdienst, IND en Inspectie SZW verwacht het UWV meer zaken op te sporen en af te handelen. Zo zullen gezamenlijke data-analyses worden uitgevoerd en wordt de alertheid op deze constructie met trainingen verhoogd. Voor de afwikkeling van de toename aan signalen die deze maatregelen zullen opleveren is tevens extra capaciteit nodig. In totaal zullen UWV en Inspectie SZW de komende 4 jaar 8 respectievelijk 13 fte extra inzetten. De maatregelen kosten circa € 7,5 miljoen en zullen naar verwachting € 19 miljoen opleveren.

In het Sociaal Akkoord zijn eveneens middelen vrijgemaakt voor de Inspectie SZW ten behoeve van de bestrijding van schijnconstructies. Het Actieplan Schijnconstructies richt zich op werkgevers die via gefingeerde dienstverbanden minder dan de CAO overeengekomen lonen betalen of geen of onvoldoende sociale premies afdragen. In combinatie met de eerder genoemde maatregelen - die zich op uitkeringsontvangers richten - kunnen UWV en de Inspectie SZW zo deze vorm van fraude samen integraal en daarmee effectiever bestrijden.

Nieuwe initiatieven

Een aanpak die de handhaving richt op specifieke risicogroepen binnen de WGA biedt mogelijk goede kansen. Met UWV zal de komende maanden worden verkend of een dergelijke vorm van handhaving bij WGA uitgewerkt kan worden in de vorm van een pilot.

Maatregelen ter versterking toezicht SVB

Een groot deel van de handhaving van de SVB, en daarmee van de ingediende voorstellen, richt zich op de controle van de samenlevingsvorm in het kader van de AOW, Anw en WWB 65+. In het regeerakkoord is afgesproken dat de uitkering van iedere AOW'er die samenwoont met één of meer volwassenen per 2015 wordt vastgesteld op 50% van het netto minimumloon. Daarnaast heeft de commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in haar brief van 15 mei jl. gevraagd een verkenning op te stellen van alternatieven voor de huidige invulling van het criterium samenwonen in de AOW. In de SZW-begroting 2014 heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangegeven dat de regels voor samenwonen in de AOW per 2015 vereenvoudigd worden. Beide onderdelen kunnen niet los worden gezien van de voorgestane versterking van het toezicht. De voorstellen die zich richten op de controle van de samenlevingsvorm zijn daarom vooralsnog aangehouden. De Kamer zal daarom te zijner tijd geïnformeerd worden over eventueel aanvullende maatregelen in het kader van deze businesscase. Niettemin liggen bij de SVB ook nu al kansen bij het versterken van preventieve voorlichting, het intensiever oppakken van signalen en verder benutten van gegevensuitwisseling op andere terreinen.

1. Uitbreiding van controles, verwerken van extra signalen

Het niet opgeven van vermogen en verblijf in het buitenland aan de gemeente of de SVB door WWB/AIO-gerechtigden vormt een belangrijk frauderisico. De SVB bevraagt AIO-klanten uitdrukkelijk op vermogen in het buitenland. Alleen al het stellen van die vraag, zonder verder

onderzoek, leidt tot meldingen van buitenlands vermogen. Attachéonderzoek in het buitenland en oproepingen op de SVB-vestigingen zijn echter de enige instrumenten om afdoende controle te verrichten op buitenlands verblijf en buitenlands vermogen, indien een dergelijke melding niet spontaan wordt gedaan. Het aantal onderzoeken wordt op dit moment begrensd door de beschikbare capaciteit. In het kader van de businesscase zal SVB de capaciteit voor onderzoeken uitbreiden met 2 fte. De kosten van deze inzet voor vier jaar bedragen circa € 0,5 miljoen met een verwachte opbrengst van ruim € 1 miljoen. De SVB zal de feitelijke opbrengst monitoren.

Maatregelen ter versterking toezicht Inspectie SZW

In het AO Handhaving van 28 november 2012 is aan uw Kamer toegezegd inzicht te geven in een zelfstandige businesscase voor de Inspectie SZW (TK 2012-2013, 17050, nr. 426). De Inspectie SZW heeft daarop onderzocht of voor haar werkzaamheden een positief voorstel kon worden opgesteld.

Het is niet mogelijk om een voorstel te ontwikkelen waarbij de kosten van toezicht worden opgebracht uit de daaruit voortvloeiende boeteopbrengsten (circa € 40.000 per fte). De Inspectie SZW onderzoekt in het kader van de invulling van de taakstelling Rutte II wel de mogelijkheden om de kosten van inspectie of herinspectie door te berekenen aan bedrijven. In het recent verschenen rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) 'Toezien op publieke belangen'¹ is een aanbeveling opgenomen met betrekking tot het doorberekenen van toezicht. De aanbeveling luidt: 'heroverweeg het uitgangspunt om toezicht in beginsel geheel uit algemene middelen te betalen en bekijk hoe gedeeltelijk doorberekenen van de kosten van toezicht prikkels kan verschaffen voor onder toezicht gestelde partijen om meer eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Daarnaast zal de Inspectie SZW via een eenjarige pilot onderzoeken of een positief voorstel mogelijk is voor de aanpak van grootschalige georganiseerde uitkeringsfraude. De opzet daarbij is of door extra en specifiek op grond van signalen van UWV gerichte inzet op de aanpak van grootschalige georganiseerde uitkeringsfraude voldoende op de uitkeringslasten kan worden bespaard om de voor deze aanpak benodigde inspectiecapaciteit te kunnen bekostigen.

Verwerking financiële gevolgen en gevolgen formatie

De financiële gevolgen van de hierboven genoemde maatregelen worden verwerkt in de voorjaarsnota 2014 (de 1^e suppletoire begrotingswet). De uitbreiding van de capaciteit wordt verwerkt in de uitvoeringsbudgetten van de organisaties. De opbrengsten worden verwerkt in de ramingen van de uitkeringsregelingen van SZW en de boeteopbrengsten van de Inspectie SZW. In onderstaande tabel worden de financiële consequenties weergegeven. Vanwege het incassoritm van de zbo's lopen de opbrengsten door tot en met 2020. Door afronding ontstaan verschillen tussen de bedragen uit de tekst en de bedragen uit de tabel. De bedragen uit de tabel worden verwerkt in de SZW-begroting.

Financiële consequenties BC's (in mln. €)	2014	2015	2016	2017	2018- 2020	Totaal
Intensivering capaciteit UWV	24,1	24,1	23,2	23,2		94,6
Intensivering capaciteit SVB	0,1	0,1	0,1	0,1		0,4
Intensivering capaciteit Inspectie SZW	1,3	1,3	1,3	1,3		5,2
Totaal kosten businesscases	25,5	25,5	24,6	24,6		100,2
Totaal opbrengsten businesscases	65,4	68,6	71,1	72,7	11,4	289,1
Saldo businesscases (netto-effectiviteit)	39,9	43,1	46,5	48,1	11,4	188,9

¹ WRR, rapport 'toezien op Publieke belangen' 28 augustus 2013, aanbeveling 7, blz. 158

Handtekening bewindspersoon

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rijksoverheid

voor MCF

Aanbieding

Van 1 *

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Type voorstel *

Brief aan de Tweede Kamer

Titel en inhoud

Korte titel *

Brief fraudeaankpak, handhaving en naleving.

Inhoud en doelstelling van het voorstel *

De kernboodschap van de brief is dat fraude niet mag lonen en dat de handhaving wordt geïntensiveerd en de pakkans wordt verhoogd. De brief beschrijft een pakket aan maatregelen dat berust op opsporing, strikte handhaving, preventie en fraudebewustzijn. De brief is bedoeld ter voorbereiding op een algemeen overleg met de TK op 31 oktober.

- De maatregelen op het terrein van opsporing en strikte handhaving zijn gericht op:
 - o Het intensiveren van de handhaving door de inzet van meer mensen bij UWV, de SVB en Inspectie SZW: de businesscases.
 - o Het efficiënter handhaven: o.a. gericht inzetten en doorontwikkelingen van risicoprofielen.
 - o Het slim koppelen van gegevens: o.a. het wetsvoorstel fraudeaankpak door bestandskoppelingen en het onderzoeken van andere mogelijkheden.
 - o Het beter samenwerken in de keten en het verhogen van de (gepercipieerde) pakkans: o.a. inzet door interventieteams op landelijke thema's, bijvoorbeeld faillissementsfraude.
- Dit leidt tot een snellere en efficiënte opsporing van fraude.
- De maatregelen op het terrein van preventie van fraude zijn gericht op:
 - o Het vereenvoudigen en begrijpelijk maken van de regels: o.a. een verkenning naar regels die leiden tot misverstanden of die eenvoudiger kunnen.
 - o Voorlichting: o.a. het verbreiden van de campagne 'Voorkom problemen. Weet hoe het zit.'

Voorgesteld besluit *

Instemming met agendering in onderraad of ministerraad.

Behandeltraject

Datum aanbieding *

25-sep-2013

Kenmerk *

2013-0000131044

Hamerstuk *

☐ Ja ☒ Nee

Voorgaande behandeling *

☒ Ja ☐ Nee

Behandeld door *

DG-Overleg Rijksbrede Fraudebestrijding (DGO RF)

Datum voorgaande behandeling *

schriftelijke afstemming

Gevolgen en juridisch kader

Gevolgen rijksbegroting *

☐ Ja ☒ Nee

Gevolgen voor regeldruk *

☐ Ja ☒ Nee

Overeenstemming met V&J inzake wetgevingstoets en effectenanalyse *

☐ Ja ☐ Nee, met bijlage ☐ Nee, zonder bijlage ☒ N.v.t.

Aan EU Notificatie voldaan *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving*

☐ Ja ☒ Nee

Interdepartementale afstemming

Overeenstemming BZK inzake
beoordelingskader financiële/
bestuurlijke consequenties
decentrale overheden en/of Caribisch
Nederland *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Overeenstemming Aruba, Curaçao en
Sint Maarten *

☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Ambtelijk afgestemd *

☒ Ja ☐ Nee in schriftelijk afstemming met DGO RF

Overeenstemming bereikt op
ambtelijk niveau *

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

Overeenstemming bereikt met

☒ AZ ☒ BZK ☒ EZ ☐ I&M ☐ SZW ☒ VWS ☐ W&R
☐ BZ ☐ Def ☒ Fin ☒ OCW ☒ V&J ☐ BH&OS

Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

Naam *

Contactpersoon 1

Contactpersoon 2

Afdeling *

UBN/NGR

UBN/NGR

Telefoonnummer *

E-mailadres *

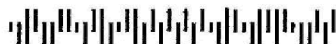
@minszw.nl

@minszw.nl

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070
F 070
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

T 070
@minszw.nl

Onze referentie
2013-0000131044

Datum
Betreft Fraudeaanpak, handhaving en naleving

Op 31 oktober 2013 spreken wij met uw Kamer tijdens het Algemeen Overleg Handhaving. In deze brief willen wij u informeren over de maatregelen op het terrein van fraude, handhaving en naleving. Tevens wordt u geïnformeerd over de voortgang van twee moties.

Voorop staat dat de meeste burgers en bedrijven de regels naleven, maar voor degenen die dit niet doen geldt dat fraude niet mag lonen. Het is niet acceptabel dat burgers of bedrijven regels overtreden. Het draagvlak voor onze sociale zekerheid brokkelt af als fraude en misbruik onbestraft blijven.

De aanpak van fraude en het niet naleven van regels moeten dan ook stevig en zichtbaar zijn om (potentiële) fraudeurs af te schrikken en goed willenden te ondersteunen in hun goede gedrag. Solidariteit impliceert dat alleen een beroep wordt gedaan op publieke middelen en de sociale zekerheid als dat strikt noodzakelijk is. Wij willen ons tot het uiterste inspannen een ieder die zich niet aan deze regels houdt op te sporen en te beboeten.

Per 1 januari 2013 is de *Fraudewet*¹ van kracht. Daarmee is in gang gezet dat onrechtmatig verkregen voordeel en boetes altijd moeten worden (terug)betaald. Bovendien zijn de boetes verhoogd. Hier gaat niet alleen een preventieve werking vanuit, maar dit bevestigt ook de lijn dat fraude niet loont.

Het bestrijden van fraude en het niet naleven van regels berust op opsporing, strikte handhaving, preventie en fraudebewustzijn. De maatregelen op het terrein van opsporing en strikte handhaving zijn gericht op het intensiveren van de handhaving door de inzet van meer mensen bij UWV, de SVB en Inspectie SZW, het koppelen van gegevens, het beter samenwerken in de keten en het verhogen van de (gepercipieerde) pakkans. Dit leidt tot een snellere en efficiënte aanpak van fraude.

De maatregelen op het terrein van preventie van fraude en misbruik zijn gericht op het vereenvoudigen en begrijpelijk maken van de regels, het voorlichten over de plicht van uitkeringsgerechtigden om zich in te spannen om werk te vinden en te houden en een cultuuromslag bij professionals, waardoor fraude en misbruik sneller worden herkend en voorkomen.

¹ Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving.

1. Intensiveren van de handhaving

Zowel UWV, SVB, gemeenten als Inspectie SZW hebben permanente aandacht voor handhaving en zetten zich binnen de bestaande mogelijkheden maximaal in. Naast preventieve maatregelen is het beleid erop gericht gepleegde fraude en het niet naleven van regels te onderkennen, te corrigeren en te sanctioneren. Een inventarisatie in de afgelopen maanden heeft duidelijk gemaakt dat intensivering mogelijk is. Een intensivering die zichzelf terugverdient in lagere uitkeringslasten. Zoals aangegeven in de brief van over de businesscases intensivering toezicht, die u tegelijk met deze brief ontvangt, willen wij deze intensivering mogelijk maken. De capaciteit bij UWV, de SVB en Inspectie SZW wordt de komende vier jaar uitgebreid met jaarlijks 260 fte, waarvoor cumulatief 100 miljoen euro beschikbaar wordt gesteld. Deze 260 fte gaan zich richten op het handhaven van de regelgeving. De verwachte opbrengst van deze uitbreiding is naast een eerlijker systeem (misbruik wordt bestraft), een financiële netto opbrengst van naar verwachting 189 miljoen euro.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

Efficiënte handhaving

Intensiveren van de handhaving zal niet alleen plaatsvinden door extra budget maar ook door de bestaande handhavingcapaciteit slimmer en effectiever in te zetten. Dit gebeurt door het scherp bepalen van de prioriteiten en het doorontwikkelen van risicoanalyses en profielen. De Inspectie SZW werkt risicogericht en zet haar mensen en middelen in waar dat het meeste effect sorteert. De prioriteiten van de Inspectie SZW worden gebaseerd op risicoanalyses en de effectiviteit van de toezichtinstrumenten. Om te weten waar het optreden van de Inspectie SZW het hardst nodig is, maakt de Inspectie SZW een risicoanalyse over de volle breedte van het werkterrein van SZW. De Inspectie SZW legt in haar toezicht de focus op het beschermen van kwetsbare groepen en op het aanpakken van misstanden en notoire overtreders die (ernstige) maatschappelijk schade veroorzaken.

Ook SVB, UWV en gemeenten streven naar een risicogerichte controle en handhaving. De SVB heeft daarvoor het nieuwe Multiregelingensysteem (MRS) in ontwikkeling. Hierbij wordt via risicokenmerken en risicoprofielen steeds gericht en volgens vaste uitvoeringsprotocollen gecontroleerd. UWV hanteert risicoprofielen in de elektronische dienstverlening, bij telefonische controles of voor het selecteren van mogelijke fraudezaken. Uitkeringsgerechtigden met een verhoogd risico op overtreding ontvangen doelgerichte (digitale) voorlichting en eventuele controlevragen om gewenst gedrag te stimuleren. Hierbij wordt potentiële fraude sneller opgespoord. Risicoprofielen worden niet alleen opgesteld voor uitkeringssituaties, maar ook voor specifieke fenomenen zoals faillissement- of jobcoachfraude. In ontwikkeling zijn profielen voor het onderkennen van medische fraude. Al deze risicoprofielen worden de komende jaren vergeleken en gedeeld tussen de verschillende partijen in de handhavingketen. Zo wordt een steeds preciezer beeld gekregen van (potentiële) fraudeurs.

Andere activiteiten die leiden tot efficiëntere handhaving:

- Het wetsvoorstel *Fraudeaankpak door bestandskoppelingen*², dat op 12 september jl. door uw Kamer is aanvaard, legt de wettelijke basis voor het instrument Systeem Risico Inventarisatie (SyRI). Met dit instrument kunnen, in het kader van integraal overheidsoptreden in een samenwerkingsverband, bestanden van gemeenten, UWV, SVB, Inspectie SZW en Belastingdienst worden gekoppeld ten behoeve van de bestrijding van fraude op het terrein van de sociale zekerheid en de inkomensafhankelijke regelingen, de belasting- en premieheffing en de arbeidswetten.
- Zo kan op basis van risicoanalyses worden bepaald bij welke personen of bedrijven het grootste risico op regelovertreding aanwezig is.
- Met internetonderzoek, bijvoorbeeld het gebruik van openbare bronnen zoals Facebook, valt bij de uitvoering van de WWB veel te winnen. Dit moet zorgvuldig gebeuren. In het voorjaar van 2013 heeft het RCF Kenniscentrum Handhaving daarom de Handreiking Internetonderzoek uitgebracht. Daarin is een evenwicht gezocht tussen de juridische kaders, de bestuurlijke risico's en de bedrijfseconomische redenen om internetonderzoek toe te passen. Deze handreiking wordt onder de aandacht gebracht van gemeenten. Technische en bestuurlijke ontwikkelingen en jurisprudentie worden op de voet gevolgd en leiden zo nodig tot aanpassing van de handreiking.
- De digitalisering van de klantprocessen van UWV voltrekt zich in hoog tempo. Hoewel door gebruikmaking van de polisadministratie misbruik wordt teruggedrongen, kan niet worden uitgesloten dat de digitalisering leidt tot nieuwe - vooralsnog onbekende - vormen van misbruik. UWV zet in op risico-inventarisatie van misbruikrisico's bij e-dienstverlening. Voor de inzet van risicoprofielen in de e-dienstverlening voert UWV in 2014 een aantal tests uit zoals het testen van fraudepreventie met herinneringsberichten aan de doelgroep uitzendkrachten en het testen van digitale voorlichting over rechten en plichten met daaraan gekoppeld testvragen aan de doelgroep startende ondernemers.
- Ook is een wetsvoorstel *Maatregelen WWB* in voorbereiding dat onder meer beoogt de naleving van de arbeids- en re-integratieplicht te verbeteren. Zo worden zeer ernstige misdrijven tegen ambtenaren zwaarder bestraft en ook belemmering van uitstroom naar werk door kleding of gedrag strenger aangepakt. Onderdeel van het wetsvoorstel is daarnaast de invoering van een kostendelersnorm. Dit houdt in dat bij de hoogte van de uitkering rekening wordt gehouden met de mogelijkheid tot het delen van kosten binnen twee- en meerpersoonshuishoudens. Bovendien wordt een stapeling van uitkeringen voorkomen. De inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is voorzien per 1 juli 2014.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

2. Verhogen pakkans

Het verder verhogen van de pakkans begint met inzicht in de (gepercipieerde) pakkans van bestaande regelingen. In opdracht van het ministerie is recent een onderzoek uitgevoerd naar kennis van verplichtingen bij uitkeringsgerechtigden en de manier waarop zij de pakkans inschatten bij een overtreding³. Uit dit

² Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet SUWI en enige andere wetten in verband met fraudeaankpak door gegevensuitwisselingen en het effectief gebruik van binnen de overheid bekend zijnde gegevens (33 579).

³ Vullings, G. & Vonk, T. (2013), *Kennis Verplichtingen en Pakkans. Negen wetten onder de loep*, Ipsos, Amsterdam.

onderzoek blijkt dat uitkeringsgerechtigden over het algemeen goed bekend zijn met hun verplichtingen. De inschatting van de pakkans bij een overtreding van die verplichtingen verschilt per wet (zie bijlage I). De pakkans bij witte fraude wordt hoger ingeschat dan de pakkans bij zwarte fraude. Wij zullen de uitkomsten van dit onderzoeken betrekken bij de voorlichting.

Datum

Delen van gegevens

Onze referentie
2013-0000131044

Een belangrijke manier om fraude te voorkomen, ontdekken en sanctioneren is het delen van gegevens die de overheid of andere organisaties met een publieke taak al beschikbaar hebben. Het is daarom zaak de mogelijkheden van bestandskoppeling optimaal te benutten. Uitgangspunt is dat burgers bij de aanvraag van een uitkering een juiste en volledige opgave doen van gegevens die nodig zijn om het recht op en de hoogte van de uitkering te kunnen vaststellen. Als burgers hieraan niet voldoen, ontvangen zij onterecht een (te hoge) uitkering.

In dit kader worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- In het reeds genoemde wetsvoorstel *Fraudeaanpak door bestandskoppelingen* wordt een wettelijke basis gelegd voor een aantal nieuwe bestandskoppelingen. Zo wordt onder meer geregeld dat het ministerie van Buitenlandse Zaken gegevens over gedetineerden in het buitenland mag verstrekken aan uitvoerders in de sociale zekerheid. Daarnaast wordt geregeld dat informatie over gastouders gekoppeld kan worden aan bijstandsgegevens. Er is bij bestandskoppelingen vaak meer mogelijk dan men denkt. Er is echter ook onbekendheid bij de uitvoering over wat wel en niet mag, waardoor de mogelijkheden die er zijn onvoldoende worden benut. Daarom wordt een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden van bestandskoppelingen in relatie tot de privacyregels. Dit wordt in interdepartementaal verband opgepakt. De nieuwe Europese richtlijnen op dit vlak, die op dit moment worden voorbereid, worden daarbij betrokken.
- Is er sprake van een vermoeden van fraude, dan moeten gemeenten kunnen beoordelen of er aanleiding is de uitkering te korten of stop te zetten. Aandachtspunt hierbij is de hoeveelheid gegevens die gemeenten krijgen, waardoor ze soms door de bomen het bos niet meer zien. Het Inlichtingen bureau (IB) ontwikkelt daarom "slimme samenloopsignalen", waarbij gemeenten alleen voor hen relevante informatie krijgen.

Aanpak malafide uitzendbureaus.

Begin 2012 is het programma *Aanpak Malafide Uitzendbureaus* gestart. Uw Kamer is bij brief van 18 maart 2013⁴ bericht dat de Inspectie SZW natuurlijke persoon/feitelijk leidinggevende (financieel) gaat aanpakken. Door deze personen naast de rechtsvorm te beboeten, kan de fraudeur een boete niet meer ontlopen door het bedrijf failliet te laten gaan. De eerste boeterapporten tegen feitelijk leidinggevendens zijn inmiddels opgemaakt.

Tevens is in deze brief aangegeven dat gezien wordt hoe aan het openbaar maken van inspectiegegevens (aangeduid met naming en shaming) uitwerking zou kunnen worden gegeven met het doel om derden (publiek) te informeren en te waarschuwen voor bepaalde bedrijven en/of ondernemers. Binnen SZW wordt voor het openbaar maken van inspectiegegevens nog een kader uitgewerkt. Uw Kamer is toegezegd om elk half jaar te rapporteren over de voortgang van het

⁴ Kamerstukken II 2012/13, 17 050, nr. 427.

programma Aanpak Malafide Uitzendbureaus. De eerste voortgangsrapportage ontvangt u binnenkort.

Verbeteren van de nationale samenwerking

Centraal bij het terugdringen van fraude en het verhogen van de pakkans staat samenwerking in de keten. Niet alleen samenwerking tussen de Inspectie SZW en uitvoeringsorganisaties als UWV, SVB en gemeenten, maar ook samenwerking met bijvoorbeeld politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst en DUO. Meer dan ooit liggen er kansen voor en is er de noodzaak tot (hernieuwde en betere) samenwerking. Noodzaak omdat alle overheidsinstanties het moeten doen met steeds minder middelen (menskracht en budget) en omdat verschillende instanties vaak achter dezelfde fraudeurs aanzitten. Op veel plaatsen wordt al actief samengewerkt.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

Een voorbeeld van een succesvol samenwerkingsverband zijn de interventieteams. Hierin werken Belastingdienst, Inspectie SZW, UWV, VNG, Divosa, SVB, politie en Openbaar Ministerie samen met als doel belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude en illegale tewerkstelling aan te pakken. In het kader van het verbeteren van de effectiviteit van de samenwerking in dit samenwerkingsverband wordt ingezet op thema-gerichte samenwerking, bijvoorbeeld rond de thema's: (notoire) overtreders en schijnconstructies. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de kennis en expertise van de Inspectie SZW en het Fraude expertisecentrum.

Uw Kamer is op 11 april 2013 het actieplan *Bestrijden van schijnconstructies* aangeboden⁵. Sommige werkgevers passen schijnconstructies toe om wet- en regelgeving te omzeilen. Dit is ongewenst want het leidt tot oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden. Ongewenst voor werknemers, omdat het leidt tot verdringing, onderbetaling en soms zelfs uitbuiting. Ongewenst voor ondernemers omdat er geen gelijk speelveld meer is om op te ondernemen. En ongewenst voor de overheid vanwege het mislopen van premies en belastingen en het betalen van extra uitkeringslasten als werknemers als gevolg van oneerlijke concurrentie worden ontslagen. Op dit moment werken wij door samenwerking in de keten met betrokken partijen, waaronder sociale partners, Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU), Kamer van Koophandel, Openbaar Ministerie, IND en Regionale Centra Fraudebestrijding, UWV, Inspectie SZW en andere ministeries aan de aanpak van schijnconstructies. Centraal in de aanpak staat het aanpakken van schijnzelfstandigheid, het tegengaan van ontduiking van minimumloon, het aanpakken van ontwijking van premieafdracht en het tegengaan van ontduiking van cao's. Ook is er binnen het *Actieplan bestrijden van schijnconstructies* een werkgroep opgezet tussen de bovengenoemde partijen om over en weer informatie uit te wisselen die noodzakelijk is voor een effectieve handhaving. Dit najaar ontvangt uw Kamer informatie over de voortgang.

Verbeteren van de internationale samenwerking

Een extra dimensie bij het verhogen van de pakkans is de internationale component. Er zijn enkele honderdduizenden werknemers, zelfstandigen en ondernemers uit andere Europese lidstaten en derdelanden in Nederland actief. Omgekeerd vestigen steeds meer Nederlanders zich met behoud van uitkering, al dan niet tijdelijk, in het buitenland. Ook verstrekken SVB, UWV en Belastingdienst uitkeringen en toeslagen in het buitenland. Daarnaast is een aantal EU-burgers in

⁵ Kamerstukken II 2012/2013, 17 050, nr. 428.

enige vorm als grensarbeider actief. Een effectieve controle op de rechtmatigheid van de premie- en belastingafdracht, de uitkeringsverstrekking, alsmede de handhaving van de arbeidsvoorwaarden van deze verschillende groepen personen, is alleen goed mogelijk met goede contacten met de autoriteiten van andere landen. Dit vereist een goede inbedding van de internationale component in de praktijk van de handhaving.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

Op Europees niveau wordt de versterking van de handhavingmogelijkheden bij de detacheringrichtlijn voorbereid. Daarmee worden de mogelijkheden voor de autoriteiten en controlediensten van de lidstaten verbeterd om samen te werken bij het handhaven van de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van gedetacheerde werknemers.

In het regeerakkoord is afgesproken dat het project EU-arbeidsmigratie met kracht wordt uitgevoerd. In dit project, onder regie van de minister van SZW, werken Rijk en gemeenten samen om de als gevolg van de uitbreiding van de EU toegenomen arbeidsmigratie uit EU-landen in goede banen te leiden. Dit project heeft geleid tot een veelvoud aan maatregelen op het terrein van voorlichting, registratie, huisvesting, werk en handhaving, sociale voorzieningen, integratie en terugkeer. Zo is een brochure ontwikkeld waarmee arbeidsmigranten worden geïnformeerd over hun rechten en plichten, wordt de inschrijving in de GBA van EU-arbeidsmigranten bevorderd en zijn pilots gestart van de IND en de gemeenten Vaals en Rotterdam om te voorkomen dat EU-burgers onterecht bijstand ontvangen. Tijdens de top EU-arbeidsmigratie is aangekondigd dat er een onderzoek komt naar verdringing op de Nederlandse arbeidsmarkt door de toestroom van arbeidsmigranten uit EU-landen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met de supermarktbranche en LTO over het tegengaan van misstanden in de land- en tuinbouw. Om de gemeenten beter in staat te stellen lokaal beleid te voeren op de komst van arbeidsmigranten en om beter in kaart te krijgen hoeveel werknemers uit andere EU-landen er in Nederland zijn, gaat het kabinet door met het verbeteren van de registratie van EU-migranten. Op de top is ook afgesproken dat een aantal gemeenten een pilot start met het invoeren van een participatiecontract voor migranten. Tot slot steunen wij het idee van de FNV voor de ontwikkeling van eigen instrument voor arbeidsmigranten waarin ze geïnformeerd worden over hun arbeidsvoorwaarden en waarin ze hun tijden en arbeidsomstandigheden kunnen bijhouden. Deze voorstellen worden uitgebreid toegelicht in de brief die op 13 september aan uw Kamer is toegezonden.

Ten behoeve van een effectievere samenwerking bij de aanpak van grensoverschrijdende illegale praktijken zijn de laatste jaren ook bilateraal enkele belangrijke stappen gezet. Zo zijn tussen Nederland en een aantal andere EU-lidstaten, van waaruit veel personen in Nederland werkzaam zijn, nadere afspraken gemaakt over gegevensuitwisseling en samenwerking bij de bestrijding van misbruik in arbeidssituaties. Deze afspraken zijn vastgelegd in bilaterale overeenkomsten, met name in Memoranda of Understanding (MoU), onder andere met Roemenië, Bulgarije, Polen, Tsjechië, Hongarije en Portugal. Nederland streeft ernaar een soortgelijk MoU te sluiten met Kroatië. Met deze MoU's worden de bestaande verdrag- en Europeesrechtelijke verplichtingen nader ingevuld en geëxpliciteerd. De MoU's met Bulgarije en Roemenië zijn recent samen met de Belastingdienst en de SVB gepreciseerd op mogelijke ongewenste praktijken als gevolg van de toepassing van het vrij verkeer voor werknemers uit deze landen. Deze bepalingen (oid) treden in werking vanaf 2014. Een vergelijkbare nadere afspraak met Polen is in voorbereiding.

Ook zijn handhavingverdragen met Duitsland en België gesloten. Het verdrag met België maakt het mogelijk om voortaan gegevens uit te wisselen voor de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand (waaronder ook begrepen de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO)), elektronische bestandsvergelijkingen te maken en elektronische bulkgegevens uit te wisselen. Gestreefd wordt het verdrag nog dit jaar voor goedkeuring aan het parlement aan te bieden. Het doel van het verdrag met Duitsland is om de betrokken instanties meer helderheid te verschaffen over de kaders van samenwerking bij fraudebestrijding en een platform te scheppen waarbinnen die samenwerking verder vormgegeven en geïntensiveerd kan worden. Beoogde inwerkingtreding van het verdrag is eind 2013.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

3. Voorkomen van fraude

In het voorgaande is aandacht besteed aan intensivering van de handhaving en andere maatregelen om de pakkans te verhogen. Fraude aanpakken begint voor ons echter bij het zoveel mogelijk voorkomen dat fraude ontstaat. Wij willen in de komende periode dan ook inzetten op instrumenten die het voorkomen van fraude en het bevorderen van de naleving van regels tot doel hebben.

Delen van gegevens

Delen van gegevens tussen uitvoeringsorganisaties en koppelen van bestanden heeft ook een belangrijke preventieve functie. Al vóór de toekenning van een uitkering kan worden gesignaleerd of gegevens niet kloppen en kan een overtreding worden voorkomen. Bijkomend effect is dat op deze wijze wordt voorkomen dat de schuld door terugvorderingen en boetes zo hoog oploopt dat burgers moeite hebben deze terug te betalen. De hiervoor beschreven maatregelen uit het wetsvoorstel *Fraudeaanpak door bestandskoppelingen* dienen in belangrijke mate ditzelfde doel. Ook het intensiever gebruik en de verdere verbetering van basisregistraties dragen bij aan het kunnen voorkomen, ontdekken en sanctioneren van fraude.

Heldere regels

Naleving van regels verbetert naar de mate waarin ze bekend, begrijpelijk en inzichtelijk zijn. Begrijpelijke voorlichting draagt eraan bij dat burgers, werkgevers en werknemers zich aan de wet houden. De campagne *Voorkom problemen. Weet hoe het zit* wijst burgers en werkgevers op hun rechten en plichten. Ook het UWV, de SVB en de gemeenten doen veel aan voorlichting voor hun doelgroep en informeren hun klanten middels verschillende kanalen zoals websites en brochures. (Sectorale) sociale partners worden ondersteund bij het ontwikkelen en implementeren van arbocatalogi met als achterliggend doel het bevorderen van de naleving en het vereenvoudigen van de arbowetgeving. Bij bedrijven kunnen de regels op de werkvloer onder de aandacht worden gebracht via specifieke campagnes en websites als het Arboportaal of juist via brancheverenigingen en tijdens de opleiding.

In aanvulling op deze activiteiten wordt het volgende opgepakt:

- Er wordt een verkenning uitgevoerd naar regels die kunnen leiden tot misverstanden. Het kan hier gaan om wet- en regelgeving van de centrale of decentrale overheid of om beleidsregels van de uitvoering. De te verwachten uitkomst is een overzicht van regels die door vereenvoudiging beter nageleefd kunnen worden of waarover beter voorgelicht kan worden.

- Samen met UWV, SVB en gemeenten wordt de bestaande voorlichting tegen het licht gehouden en wordt gekeken waar deze begrijpelijker, inzichtelijker en eenvoudiger kan.
- Gemeenten geven aan dat zij inkomsten uit arbeid automatisch willen verrekenen met de uitkering. Uitkeringsgerechtigden hoeven hun inkomsten hierdoor niet meer (maandelijks) op te geven. Deze mogelijkheid wordt het komende jaar verkend.
- De campagne *Voorkom problemen. Weet hoe het zit* wordt verbreed. Er zal ook worden voorgelicht over het naleven van de arbeids- en re-integratieverplichtingen (de zogenaamde inspanningsplicht: de plicht om je in te spannen om werk te vinden, te aanvaarden en te behouden).
- In het *Actieplan bestrijding schijnconstructies* is een aantal acties opgenomen op het terrein van voorlichting zoals het verbeteren van de voorlichting over het rechtsvermoeden van werkgeverschap en de voorlichting over de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag. Ook wordt de huidige wet- en regelgeving bekeken en zo nodig aangepast om schijnconstructies tegen te gaan.
- Er wordt ingezet op het verduidelijken van de relatie tussen de werkgever en de werknemer als er ook andere relaties zijn zoals opdrachtgever en opdrachtnemer bijvoorbeeld bij zzp'ers, onderaannemers en flexwerkers. In de bouw is bijvoorbeeld sprake van onderaanneming, waarbij er onduidelijkheid kan ontstaan over verantwoordelijkheden, waardoor veilig en gezond werken op de werkplek onder druk kan komen te staan.
- Werkgevers en werknemers worden ondersteund bij het ontwikkelen van instrumenten voor zelfregulering.
- Wij denken na over het doorberekenen van gemaakte handhavingkosten. Het kabinet is bezig een standpunt te formuleren ten aanzien van het meebetalen aan toezicht.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

Cultuur

Handhaving staat of valt met vakbekwaamheid van de uitvoerders. Als klanten, ook klanten die voor de eerste keer aan het loket komen, worden aangesproken op de naleving van arbeids- en re-integratieverplichtingen, bevordert en versterkt dit het nalevinggedrag. Klantmanagers moeten de klant primair ondersteunen richting werk. Bij het toekennen van de uitkering moeten de aan de uitkering verbonden verplichtingen aan de orde worden gesteld. Daarnaast moeten klantmanagers alert zijn op mogelijke signalen die wijzen op fraude. Dit kunnen zowel signalen zijn die betrekking hebben op klanten, maar ook signalen waarbij (ingehuurde) professionals misbruik maken van gemeenschapsgelden. Wij denken daarbij met name aan de jobcoachfraude of de zogenaamde Marque-zaak. In deze laatste zaak werden valselijk medische rapportages opgesteld op basis waarvan mensen een PGB of arbeidsongeschiktheidsuitkering konden aanvragen. Gebleken is onder meer dat het medisch beroepsgeheim een belemmering is in de bestrijding en preventie van deze vorm van fraude. In een brief van 16 januari 2013⁶ is uw Kamer geïnformeerd over het voornemen de wet SUWI te wijzigen zodat duidelijk wordt dat verzekeringsartsen een vermoeden van fraude kunnen melden.

Met het in 2012 ingezette project *Impuls vakmanschap* wordt op het verder professionaliseren van de klantmanagers bij gemeenten ingezet door het ontwikkelen van competenties en het vergroten van kennis en vaardigheden. Door het combineren van het project Nabij en Streng, de actualisatie van Handhaving

⁶ 16 januari 2013, TK 33 400, nr. 129

in de keten (Divosa-academie), de werkwijzer Handhaving (Vakmanschap) en de werkwijzer Manager en Handhaving van het LKC ontstaat één handhavingaanpak waarbij borging van kennis en vaardigheden plaatsvindt. Hierdoor wordt handhaving binnen de dienstverlening vanzelfsprekend en wordt bovendien de aanpak kwalitatief beter en gestandaardiseerd

Het RCF Kenniscentrum Handhaving heeft het instrument Matchpoint-2 ontwikkeld, waarbij een betere communicatie en klantbejegening leidt tot een coöperatief gedrag bij de klant en afname van fraude. In 2012 en 2013 liepen pilots in Amsterdam en de IJmond gemeenten en nog dit jaar gaat het RCF Kenniscentrum Handhaving dit product landelijk aanbieden.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

Tot slot

Samen met de collega's in het kabinet blijven wij alert op verdere mogelijkheden om de samenwerking tussen onze departementen, de Inspecties en de uitvoeringsorganisaties zowel nationaal als internationaal te verbeteren om fraude en notoire overtredingen van regels te voorkomen en de pakkans te verhogen. Wij zullen hierover ook jaarlijks rapporteren aan uw Kamer. In het verleden ontving u in het najaar de Integrale Handhavingrapportage (IHR). Om de rapportage over de voortgang en realisatie van de hiervoor genoemde maatregelen aan u zoveel mogelijk te voorzien van de meest recente informatie, wordt deze in het vervolg in het voorjaar verwerkt in de jaarverslagen van SZW en de Inspectie SZW.

In deze brief wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt u over de voortgang te rapporteren van een tweetal moties.

De motie Azmani Sterk⁷ verzocht de regering te bevorderen dat uitvoerende instanties een protocol opstellen voor de uitvoering van de 'Wet huisbezoeken'⁸ en de Tweede Kamer te informeren bij de IHR 2012 in hoeverre protocollen opgesteld zijn. In de Verzamelbrieven van 21 december 2012 en 9 april 2013 is het belang van een uitvoeringsprotocol van gemeenten en het voorbeeldprotocol huisbezoeken WWB van het Kenniscentrum Handhaving RCF onder de aandacht gebracht. In dit voorbeeldprotocol is de Wet huisbezoeken verwerkt. Het RCF heeft in november 2012 de professionals op het gebied van handhaving in het zogenoemde spoorboekje geïnformeerd over de Wet huisbezoeken. Iets meer dan de helft van de gemeenten heeft inmiddels beleidsregels opgesteld voor de uitvoering van de Wet huisbezoeken. Bij de G4 heeft elke gemeente beleidsregels. Binnen de G36 waar de G4 onderdeel van uitmaken, loopt dit percentage op naar 59%.

Er is gepeild bij tweederde van alle gemeenten, een half jaar na inwerkingtreding van de Wet huisbezoeken. Beleidsregels zijn openbare protocollen vastgesteld door het college. Het kan zijn dat in een aantal van de gemeenten die geen beleidsregels hebben de procedure van vaststelling nog loopt of openbare informatie wel beschikbaar is, maar niet in protocolvorm. Het RCF gaat de komende periode het voorbeeldprotocol WWB en het belang om beleidsregels te maken in relatie tot de Wet huisbezoeken verder onder de aandacht brengen bij gemeenten. UWV en SVB bereiden beleidsregels voor de uitvoering van de Wet huisbezoeken.

⁷ Kamerstukken II, 2011-2012, 31 929, nr. 18

⁸ 'Een regeling in de sociale zekerheid van de rechtsgevolgen van het niet aantonen van de leefsituatie na het aanbod van een huisbezoek'

De motie Koser Kaya c.s. verzocht de regering de verhoging van de pakkans te monitoren⁹ in verband met de Fraudewet. De vorige bewindslieden van SZW hebben in verband met deze motie de toezegging gedaan om te bezien of het mogelijk is een redelijke benadering van de omvang van fraude te maken¹⁰. Het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) heeft zich over deze vraag gebogen en heeft onlangs laten weten dat het niet wenselijk is dat het CBS een dergelijk onderzoek uitvoert. Volgens het CBS is niet mogelijk om uitspraken te doen over de omvang van zwarte fraude binnen de sociale zekerheid. Koppeling van databestanden geeft slechts een aanwijzing voor een verhoogde kans op fraude. Hierbij bestaat het risico op "profiling" waarbij groepen worden aangewezen met een verhoogde kans op fraude. Hierdoor ontstaat volgens het CBS de mogelijkheid dat de mensen in deze groep nader onderzocht worden op fraude op basis van indirecte gegevens. Dit valt niet onder het statistisch of wetenschappelijk onderzoek dat door het CBS wordt uitgevoerd. Thans wordt bezien of via andere methoden een inschatting kan worden gegeven van de totale omvang van fraude.

Datum

Onze referentie
2013-0000131044

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

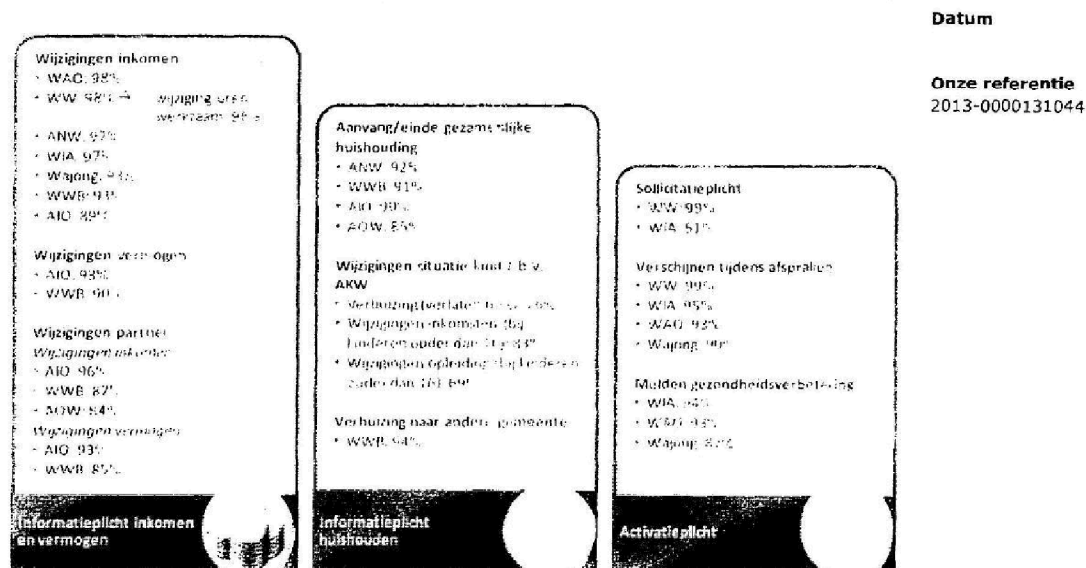
Jetta Klijnsma

⁹ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 207, nr. 21

¹⁰ Handelingen TK 2011-2012, nr. 101.

Bijlage I:

Figuur: Kennis van de verplichtingen (% dat zegt hiermee bekend te zijn)

Figuur: Gepercipieerde pakkans en straffkans algemeen (detectiekans)

